



Saulkrastu novada pašvaldība
SAULKRASTU NOVADA VIDUSSKOLA

Reģ. Nr. 4413903454

Atpūtas iela 1, Zvejniekiems, Saulkrastu pagasts, Saulkrastu novads, LV-2161
tālrunis 67952170, 67954037, e-pasts: vidusskola@saulkrasti.lv

APSTIPRINĀTS
ar Saulkrastu novada vidusskolas direktores
2022. gada 31. augusta rīkojumu Nr. 1.10/2022/R52

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI
Saulkrastu novada Saulkrastu pagastā

31.08.2022.

Nr.1.7/ IeN 28

Kārtība
par direktora un atbildīgo darbinieku rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai
emocionāla vardarbība pret izglītojamo

Izdota saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu un
Izglītības likuma 36. panta trešo daļu, 55. panta 8. punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Saulkrastu novada vidusskolas (turpmāk - izglītības iestāde) direktora un atbildīgo darbinieku rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – kārtība), mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo (mobings), radot vidi laba un godīga cilvēka attīstībai.

2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem, nosaka izglītojamo rīcības plānu vardarbības gadījumā un atbildīgo personu profilaktiskās un operatīvās darbības formas vardarbības novēršanai un problēmsituāciju risināšanai. Kārtība arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi.

3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008.gada 8.oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitucionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamām bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo.

4. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvis izglītības iestādes darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes vadītāja.

5. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.

6. Fiziska vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams spēka pielietojums.

7. Emocionālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.

II. Konflikti starp izglītojamajiem

8. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:

8.1. klases audzinātājs (vai jebkurš darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju) nekavējoties ziņo izglītības iestādes vadītājam par konstatēto konflikta situāciju. Vadītājs ziņo bērna vecākiem;

8.2. klases audzinātājs veic ierakstu klases žurnālā par notikušo konfliktu un pēc izglītības iestādes vadītāja paziņošanas vecākiem, vecāki apstiprina ar savu parakstu, ka viņi ir informēti par šādu konfliktu;

8.3. ja konflikta situācija nav atrisināta, tad klases audzinātājs iesniedz rakstisku iesniegumu izglītības iestādes vadītājam, tālāk lemjot par sociālā pedagoga, psihologa, medicīnas māsas vai cita atbalsta personāla piesaisti situācijas risināšanai;

8.4. pamatojoties uz klases audzinātāja rakstisko iesniegumu, izglītības iestādes vadītājs aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.

III. Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

10. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:

10.1. pedagogs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie izglītības iestādes vadītāja ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;

10.2. izglītības iestādes vadītājs sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, ja nepieciešams, arī klātienē, izglītības iestādes telpās;

10.3. izglītības iestādes vadītājs organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina sociālo pedagogu, psihologu, medmāsu vai citu atbalsta personālu situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.

11. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (pedagoga profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:

11.1. izglītības iestādes vadītāja klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;

11.2. ja vecāki ar pedagogu konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:

11.2.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes vadītājam detalizētai izvērtēšanai;

11.2.2. izglītības iestādes vadītājs pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam;

11.2.3. izglītības iestādes vadītājs ar rīkojumu izveido komisiju, kuras sastāvā bez izglītības iestādes vadītāja ir vēl vismaz 1 pedagoga pārstāvis, 1 atbalsta darbinieks un izveidotā komisija izvērtē konflikta būtību;

11.2.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku; ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja, vietējās Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta;

11.2.5. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes vadītājam ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme; rājiens) vai atstādināt darbinieku no darba;

11.2.6. ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde nosūta motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

IV. Izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamo vardarbību pret sevi

12. Gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, izglītības iestāde veic šādas darbības:

12.1. klases audzinātājs sazinās ar vecākiem, lai noskaidrotu skolas kavējumu cēloni.

12.2. kad bērns ierodas skolā, klases audzinātājs uzklausā bērna viedokli par situāciju.

12.3. klases audzinātājs sadarbībā ar citiem skolas pedagogiem veic skolēna novērošanu klasē.

12.4. situācijas, par kurām klases audzinātājam nekavējoties ziņo sociālajam pedagogam un izglītības iestādes vadītājam:

12.4.1. aizdomas, ka bērns cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības;

12.4.2. saņemta informācija, ka bērns nav nakšņojis mājās,

12.4.3. klases audzinātājs pamanījis, ka bērna uzvedība izmainījusies (piemēram, uzvedība kļuvusi izaicinoša, rupja, bērns noslēdzies sevī, ir drūms),

12.4.4. klases audzinātājs pamanījis, ka bērnam nav sezonai piemērota apģērba, mācību līdzekļu, vai arī bērns nav ēdis.

13. Ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan mutiski, gan rakstiski (sagatavojot oficiālu vēstuli), bet neattaisnotie kavējumi turpinās, klases audzinātājs nedēļas laikā informē skolas sociālo pedagogu un izglītības iestādes vadītāju.

14. Sociālais pedagogs sadarbībā ar izglītības iestādes atbalsta personālu, klases audzinātāju un vecākiem analizē bērna neattaisnoto kavējumu cēloņus, izmantojot gan skolēnu rakstveida paskaidrojumus, gan anketēšanu, gan individuālas sarunas. Minētie uzdevumi tiek sadalīti speciālistiem izglītības iestādē.

15. Darba gaitā ir jāizvērtē vairāki iespējamie problēmas cēloņi, kas var būt saistīti ar:

15.1. problēmām izglītības iestādē;

15.2. bērna individuālo situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.);

15.3. problēmām ģimenē.

16. Pēc informācijas apkopošanas tā tiek nodota izglītības iestādes vadītājam, kurš tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas noregulēšanai.

IV. Rīcības plāns, ja skolā konstatē vai ir aizdomas, ka izglītojamie lieto, glabā vai izplata atkarību izraisošas vielas

17. Rīcības plāns nosaka skolas darbinieku rīcību, ja:

17.1. skolā konstatē, ka izglītojamie lieto atkarību izraisošas vielas;

17.2. ir aizdomas vai ir saņemta informācija, ka izglītojamais lieto atkarību izraisošas vielas;

17.3. ir aizdomas par atkarību izraisošu vielu izplatīšanu skolas teritorijā un tās apkārtnē;

17.4. konstatē, ka blakus skolai esošajā tirdzniecības vietā izglītojamajiem tiek pārdoti alkoholiskie dzērieni vai tabakas izstrādājumi.

18. Rīcības plāna izpildi skolā īsteno:

18.1. skolas direktors – organizē un ir atbildīgs par rīcības plāna izstrādi un izpildes kontroli, kā arī izglītojamā vecāku, pašvaldības bāriņtiesas, Valsts policijas un sociālo dienestu informēšanu;

18.2. klases audzinātājs – organizē izglītošanas darbu, sadarbojas ar izglītojamā vecākiem, lai novērstu turpmāku atkarību izraisošu vielu lietošanu, kā arī novēro izglītojamo;

18.3. skolas medicīnas māsa, kuras kompetencē ir piedalīšanās rīcības plāna izstrādē un izpildes kontrolē, kā arī izglītojamā veselības stāvokļa novērtēšanā;

18.4. citi izglītības iestādes darbinieki atbilstoši sava amata pienākumiem.

19. Direktora vietniece audzināšanas darbā ir atbildīga par rīcības plāna izpildes koordināciju un profilaktiskajiem pasākumiem.

20. Skolas personāls atbilstoši kompetencei veic tūlītējus pasākumus, ja ir konstatēts vai ir aizdomas, ka izglītojamais lietojis, glabājis vai izplatījis atkarību izraisošas vielas.

21. Tūlītējie pasākumi ietver šādas darbības:

21.1. izglītojamā veselības stāvokļa novērtēšana;

21.2. skolas direktora informēšana par notikušo (nekavējoties);

21.3. pārrunas ar izglītojamo;

21.4. ja nepieciešams – neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes izsaukšana;

21.5. vecāku informēšana (nekavējoties) un, ja nepieciešams, viņu izsaukšana uz skolu;

21.6. Valsts policijas izsaukšana, ja ir konstatēta vai ir pamatotas aizdomas par narkotisko un psihotropo vielu neatļautu iegādāšanos, glabāšanu un realizēšanu vai narkotisko un psihotropo vielu lietošanu bez ārsta nozīmējuma.

22. Skolas darbinieki atbilstoši kompetencei veic šādas profilaktiskas darbības, lai mainītu izglītojamā attieksmi pret atkarību izraisošām vielām un izglītojamā uzvedību:

22.1. skolas iekšējās kārtības noteikumu izvērtēšana un to ievērošanas uzraudzība;

22.2. darbs ar izglītojamajiem, kuri ir potenciālajā riska grupā;

22.3. regulārs vecāku izglītošanas darbs, sniedzot informāciju par atkarību izraisošu vielu lietošanas pazīmēm un kaitējumu veselībai;

22.4. vismaz reizi gadā – darba novērtēšana un turpmāko uzdevumu plānošana.

23. Skolā veic šādas darbības, lai novērstu atkarību izraisošu vielu lietošanu:

23.1. izglītojamo sekmju līmeņa pārraudzība;

23.2. sadarbība ar vecākiem;

23.3. regulāra preventīvo pasākumu organizēšana skolā sadarbībā ar citu institūciju darbiniekiem;

23.4. regulāra sadarbība ar citu institūciju pārstāvjiem, risinot konkrētu gadījumu, kad lietotas atkarību izraisošas vielas.

24. Par konkrēto gadījumu atbildīgā persona nodrošina situācijas un tās risināšanas gaitas dokumentēšanu, atzīmējot visas darbības, iesaistītās personas un institūcijas.

25. Atbildīgās personas ievēro principu, ka pārkāpēju (skolēnu) nepieciešams ne tikai sodīt, bet arī veicināt pārmaiņas izglītojamā uzvedībā, piemēram, nodrošinot iespēju saņemt psihologa vai citu nepieciešamo speciālistu palīdzību.

26. Sarežģītu situāciju risināšanā (piemēram, ja izglītojamā vecāki informēti par nepieciešamību nodrošināt bērnam speciālistu palīdzību, bet šo pienākumu nav pildījuši, ja skolas darbinieki konstatē vai ir pamatotas aizdomas, ka ģimenē izglītojamajam netiek nodrošināta nepieciešamā uzraudzība un aprūpe) skolas direktors informē pašvaldības sociālo dienestu.

V. Izglītojamā rīcības plāns vardarbības gadījumā un atbildīgo darbinieku profilaktiskās, operatīvās darbības formas vardarbības novēršanā un problēmsituāciju risināšanā

27. Izglītojamajiem, kuri skolā sastopas ar vardarbību – izjūt vai piedzīvo pazemojumu, cieņas un goda aizskārumu, draudus savai veselībai un dzīvībai, kā rezultātā rodas problēmsituācijas (konflikti, strīdi, kautiņi) – personīgi vai ar vecāku starpniecību nekavējoties mutiski vai rakstiski jāinformē par problēmsituāciju un jāvērsas pie kāda no minētajiem skolas darbiniekiem:

27.1. klases audzinātāja,

27.2. sociālā pedagoga,

27.3. skolas medicīnas māsas,

27.4. skolas psihologa,

27.5. skolas vadības.

28. Klases audzinātājs darbā ar klasi vai izglītojamo individuāli vardarbības novēršanā veic šādas darbības:

28.1. preventīvo darbu, informējot, diskutējot, sarunājoties ar skolēniem klases stundās par aktuālām tēmām, kas saistītas ar vardarbību, organizē lekcijas klasē, uzaicinot lektoros;

28.2. saruna ar izglītojamo;

28.3. lietas apstākļu noskaidrošana;

28.4. izglītojamā paskaidrojums;

28.5. vienošanās ar izglītojamo;

28.6. vecāku informēšana par notikušo situāciju;

28.7. ja situācija ir nopietna, tad tiek izsaukti vecāki uz skolu un iesaistīta skolas vadība, sociālais pedagogs un/vai skolas psihologs.

29. Sociālais pedagogs darbā ar vardarbībā cietušiem un vardarbību provocējošiem izglītojamajiem izmanto šādas darba formas:

29.1. saruna ar bērnu, vecāku, skolotāju;

29.2. lietas apstākļu noskaidrošana, problēmas definēšana;

29.3. skolēna uzvedības novērtēšana;

29.4. uzvedības, morāles normu, likuma normu izskaidrošana;

29.5. sociāli pieņemama uzvedības modeļa izstrādāšana un tā integrēšana;

29.6. personisko resursu meklēšana;

29.7. iedrošināšana;

29.8. līgums un vienošanās ar bērnu;

29.9. sociālpedagoģiskās korekcijas plāna izstrāde un realizācija.

30. Psihologa darba formas:

30.1. iespējamās vardarbības profilakses darba veikšana pēc klases audzinātāja, sociālā pedagoga, skolas medicīnas māsas, skolas vadības, (klases audzinātāju sanāksmēs, vecāku sapulcēs, klašu grupās);

30.2. psiholoģiskais vardarbības situācijas izvērtējums pēc klases audzinātāja, sociālā pedagoga, skolas māsas, skolas vadības pieprasījuma;

30.3. psihoemocionālās korekcijas darbs ar vardarbības situācijā iesaistītajiem pēc nepieciešamības; (individuālās konsultācijas saskaņojamas ar vecākiem);

30.4. citu speciālistu (psihiatra, neirologa, ģimenes ārsta, krīzes centru) ieteikšana darbā ar vardarbības situācijā iesaistītajiem pēc nepieciešamības.

31. Skolas medicīnas māsas darbs:

31.1. sniegt pirmo medicīnisko palīdzību;

31.2. izvērtēt nepieciešamību neatliekamās medicīniskās palīdzības izsaukšanai, citu medicīnas darbinieku, ģimenes ārsta piesaistei;

31.3. par konstatētajiem vardarbības gadījumiem informēt klases audzinātāju, sociālo pedagogu, cietušā vecākus un skolas vadību;

31.4. piedalīties klašu stundās un vecāku sapulcēs un sniegt izskaidrojošu informāciju par medicīniska rakstura sekām vardarbībā iesaistītajiem skolēniem, sniegt konsultācijas atbilstoši nepieciešamībai.

32. Skolas vadības darbības:

32.1. saruna ar vardarbībā iesaistītajiem skolēniem, to vecākiem, skolotājiem;

32.2. iepazīšanās ar lietas apstākļiem;

32.3. sociālpedagoģiskās korekcijas plāna izstrādes un realizācijas

koordinēšana;

32.4. nepieciešamības gadījumā vēršanās pie citām bērnu tiesību pārstāvošām instancēm.

Direktore

O.Vanaga